

Bevakning av ny information om bioetik med fokus på hälso- och sjukvårdsetik. September 2019.

Research och sammanställning görs av Marie Chenik.

Dokumentet publiceras en gång/månad på webbsidan: <https://ki.se/lime/etik-i-praktiken>

För närvarande är bevakningen resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016.

Synpunkter och förslag skickas till marie.chenik@ki.se

För en kompletterande bevakning se BIOETIKNYTT på: <http://www.smer.se/>

Vecka 39

Tidningen Sjukhusläkaren. Tema Intensivvård. 11 artiklar. <https://www.sjukhuslakaren.se/tema/iva-flyttar/>

Sex intensivvårdsavdelningar i Sverige har under ett år ingått i en pilotstudie för att testa en ny donationsform. De har nu fått klartecken att fortsätta. <https://www.svt.se/nyheter/vetenskap/nu-ska-antalet-organdonationer-i-sverige-oka>

Flera patienter har utan samtycke ingått i forskningsprojekt vid Stockholms centrum för ätstörningar, SCÄ. <https://www.svd.se/patienter-i-forskning--utan-samtycke-lagbrott>

Den som anser sig frisk kan ofta vara den sjukaste. En krönika av Adel Abu Hamdeh, ST-läkare i psykiatri. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/09/20/den-som-anser-sig-frisk-kan-ofta-vara-den-sjukaste/>

Socialstyrelsen. Ny podd (71). *Om barn till föräldrar som vårdas inom vuxenpsykiatri.* <https://www.socialstyrelsen.se/podd/>

Sänkt åldersgräns för könskorrigering utreds igen av Socialstyrelsen. <http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/09/Sankt-aldersgrans-for-konskorrigering-utreds-igen/>

Sahlgrenska utreds av DO efter ”kulturell svimning”.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/09/20/sahlgrenska-utreds-av-do-efter-kulturell-svimning/>

Snabb tillgång till tolkning på många språk genom en app i mobiltelefonen. Det är principen som har testats i ett pilotprojekt i Stockholmsvården. Tjänsten uppskattas av läkarna. Men den bör inte helt ersätta platstolkare, visar en ny rapport.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/09/Lakare-uppskattar-tolk-i-fickan/>

En pensionerad dansk läkare har dömts för medhjälp till två självmord och ett självmordsförsök. Trots domen uppger läkaren att han kommer att hjälpa fler att dö. <http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/09/Dansk-lakare-domd-efter-aktiv-dodshjalp/>

European Congress on Paediatric Palliative Care. 2 - 4 September 2020. Kristiansand, Norway. <https://eapc2020-cpc.no/>

Christine Grady (2019) *The Continued Complexities of Paying Research Participants*. The American Journal of Bioethics, 19:9, 5-7, DOI: 10.1080/15265161.2019.1643654 <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15265161.2019.1643654>

Nakazawa E, Yamamoto K, Akabayashi A, *et al.* Will you give my kidney back? Organ restitution in living-related kidney transplantation: ethical analyses. Journal of Medical Ethics Published Online First: 19 September 2019.

<https://jme.bmj.com/content/early/2019/09/18/medethics-2019-105507>

Hannah R. Sullivan. *Voluntourism*. *AMA J Ethics*. 2019;21(9):E815-822. This article explores ethical implications of IMV (international medical volunteering), such as scope of practice, continuity of care, and erosion of local health systems, and offers a personal perspective from a related field. <https://journalofethics.ama-assn.org/article/voluntourism/2019-09>

Vecka 38

Vetenskapslunch: *Den moderna döden*. Tid: 10 oktober kl. 11.30-13.00. Plats: Capitol Bio, St Eriksgatan 82 Stockholm. Medverkande: PC Jerskild, Oscar Wandery, Inga Lisa Sangregorio. <https://www.capitolbio.se/filmerochbiljetter/821/>

Inbjudan från Smer till Etikdagen 2019 den 12 december kl. 9.30-16.00. *Vart är vi på väg? Vilka mål och värden ska styra hälso- och sjukvården*. Plats: Bankhallen, Malmstorgsgatan 3, Stockholm. Program presenteras inom kort. Anmälan: <http://www.smer.se/seminarier/etikdagen-2019-vart-ar-vi-pa-vag-vilka-mal-och-varden-ska-styra-halso-och-sjukvarden/>

Jo beslut. Handläggningen av sena aborter aktualiserar både juridiska och medicinska frågor som rör våra grundläggande mänskliga rättigheter. JO:s utredning visar att det i dag inte råder enighet om tolkningen av den gällande lagstiftningen. <http://www.jo.se/jo19260>
<http://www.jo.se/PageFiles/14042/7035-2017.pdf>

Vad gör vi när ingen längre vet hur man gör? Skrivet av Lars Åberg författare och journalist. <https://www.svd.se/vad-gor-vi-nar-ingen-langre-vet-hur-man-gor>

Att sjukskriva en patient måste rimligtvis ses som en behandlingsåtgärd som är nödvändig för att underlätta återhämtning och läkning, skriver i en debattartikel Lars Jacobsson, professor emeritus, tidigare överläkare på psykiatriska kliniken, Norrlands universitetssjukhus. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/09/13/forsakringskassan-underminerar-lakarnas-auktoritet/>

"Barmhärtighetsmordet": Kvinna döms för dråp på sin make – två års fängelse. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vast/kvinna-far-tva-ars-fangelse-for-drap-pa-sin-make>

Wife cleared of husband's 'mercy killing' murder. <https://www.bbc.com/news/uk-england-stoke-staffordshire-49743727>

The first prosecution of a Dutch doctor since the Euthanasia Act of 2002: what does the verdict mean? Blog. Journal of Medical Ethics. <https://blogs.bmj.com/medical-ethics/2019/09/17/the-first-prosecution-of-a-dutch-doctor-since-the-euthanasia-act-of-2002-what-does->

[the-verdict-mean/](#)

AMA. *What to do when patient says, "I'd rather have a white doctor."*

<https://www.ama-assn.org/practice-management/physician-health/what-do-when-patient-says-i-d-rather-have-white-doctor>

<https://www.ama-assn.org/practice-management/physician-health/inside-mayo-clinics-5-step-process-handling-biased-patients>

Poetry and Medicine. Kittleson M. *Mistakes*. JAMA. 2019;322(10):984. doi:10.1001/jama.2019.5696

<https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2749601>

Rhodes R. *Why not common morality?* Journal of Medical Ethics Published Online First: 11 September 2019. doi: 10.1136/medethics-2019-105621. This paper challenges the leading common morality accounts of medical ethics which hold that medical ethics is nothing but the ethics of everyday life applied to today's high-tech medicine.

<https://jme.bmj.com/content/early/2019/09/10/medethics-2019-105621>

"Medical ethics" is ethics by, for and about medics, not common morality, says bioethicist.

<https://www.bioedge.org/mobile/view/medical-ethics-is-ethics-by-for-and-about-medics-not-common-morality-says-b/13217>

Case and Commentary. *How Should We Decide Whether and When Some Care Is Better Than No Care?* Rachel Koch et al. AMA J Ethics. 2019;21(9):E729-734. doi: 10.1001/amajethics.2019.729.

<https://journalofethics.ama-assn.org/article/how-should-we-decide-whether-and-when-some-care-better-no-care/2019-09>

Vecka 37

"Det behövs nya tankesätt för att hjälpa suicidala patienter". På befolkningsnivå är den psykiatriska suicidpreventionen ett misslyckande, skriver Jan Beskow, professor, psykiater och suicidforskare.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/09/11/det-behovs-nya-tankesatt-for-att-hjalpa-suicidala-patienter2/>

"Politikerna satsar för lite på den psykiska hälsan" skriver Danuta Wasserman, senior professor och suicidforskare vid Karolinska

institutet och ordförande i Europeiska psykiatriska föreningens etiska kommitté.

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/09/Politikerna-satsar-for-lite-pa-den-psykiska-halsan/>

Ny rapport. *Skillnader i psykisk ohälsa bland äldre personer*. Folkhälsomyndigheten. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/s/skillnader-i-psykisk-ohalsa-bland-aldre-personer/>

Ny bok. Linda Boström Knausgårds bok *"Oktoberbarn"* är en sorgeroman över att äktenskapet med Karl Ove Knausgård upplöstes. Och på samma gång ett frontalangrepp mot svensk psykiatri och de elchocksbehandlingar hon utsattes för i efterdyningarna av skilsmässan. <https://www.svd.se/jag-ar-livradd-for-den-har-artikeln>

En döende kvinna ber om ett sugrör – och ifrågasätts. <https://www.svd.se/en-doende-kvinna-ber-om-ett-sugror--och-ifragasatts>

Förstå något mer än vad som skulle ha framgått ur en triageringsalgoritm. En krönika skriven av Josabeth Hultberg, specialist i allmänmedicin, distriktsläkare VC Åby, Norrköping.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/Kronika/2019/09/-Forsta-nagot-mer-an-vad-som-skulle-ha-framgatt-ur-en-triageringsalgoritm/>

Donationsutredningen kan leda till att vi förlorar möjliga donatorer. Debattartikel skriven av Sune Forsberg, överläkare, med dr, verksamhetschef, Norrtälje Sjukhus, Karin Hildebrand, regionalt donationsansvarig läkare, Stockholm och Gotland och Magnus Fux, överläkare, medicinskt ledningsansvarig, MIVA, Södersjukhuset.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/09/Donationsutredningen-kan-leda-till-att-vi-forlorar-mojliga-donatorer/>

Svensk förening för Narrative Medicin bjuder in till den *fjärde workshopen i Narrativ medicin på Sahlgrenska Universitetssjukhuset - medicinkliniken Mölndal, den 17-18 januari 2020*. Workshopen vänder sig till läkare, sköterskor och alla som arbetar i vården men också till den som intresserar sig för berättelsens betydelse. Narrativ medicin är ett forum för medicin och humaniora. Här hittar du hela [programmet](#)! Anmälan på regionkalendern VRG på denna [länk](#) senast den 1 jan 2020.

A doctor accused of failing to verify consent before performing euthanasia on a dementia patient has been cleared of any wrongdoing by a Dutch court. <https://www.bbc.com/news/world-europe-49660525>

Do doctors or parents get to decide what happens to sick children? The parents of a five-year-old girl who is on life support are going to the High Court to challenge an NHS decision which is preventing them from taking her abroad. <https://www.bbc.com/news/uk-43893709>

The Nurse's Role When a Patient Requests Medical Aid in Dying. ANA. Revised position statement. <https://www.nursingworld.org/~49e869/globalassets/practiceandpolicy/nursing-excellence/ana-position-statements/social-causes-and-health-care/the-nurses-role-when-a-patient-requests-medical-aid-in-dying-web-format.pdf>

Is Updating the WMA Physician's Pledge Enough? Ben Bowman and Brian Callender, MD. *AMA J Ethics.* 2019;21(9):E796-800. doi: 10.1001/amajethics.2019.796. <https://journalofethics.ama-assn.org/article/updating-wma-physicians-pledge-enough/2019-09>

Powell R, Scarffe E. *Rethinking Disease: a fresh diagnosis and a new philosophical treatment.* *Journal of Medical Ethics* Published Online First: 02 July 2019. doi: 10.1136/medethics-2019-105465 <https://jme.bmj.com/content/early/2019/09/04/medethics-2019-105465>

Vecka 36

Seminarier Etik i praktiken den 17/10 12:30- 17:00 flyttar till en större lokal. Platsen för seminarier blir Bankhallen, Malmtorgsgatan 3 (i centrala Stockholm). <http://www.smer.se/seminarier/etikpristagarens-seminarium-2019-etik-i-praktiken/>

Inbjudan till Läkaresällskapet och Läkarförbundets gemensamma etikdag den 29 november 2019. Tema: *Prioriteringar – en del av läkekonsten?* Att delta i Etikdagen är kostnadsfritt. <https://sv-se.invaio.com/event/svenskal%C3%A4kares%C3%A4llskapetochsverigesl%C3%A4karf%C3%B6rbund/etikdagen2019prioriteringar%20Cendelavl%C3%A4kekonsten>

"I Helsingfors mötte jag en läkare som inte behandlade mig som en hund". En text skriven av Lena Andersson författare och fristående kolumnist i Dagens Nyheter. <https://www.dn.se/ledare/lena-andersson-i-helsingfors-motte-jag-sa-en-lakare-som-inte-behandlade-mig-som-en-hund/>

Könsdysfori. DN Debatt. *"Vi kräver att vården slutar experimentera med våra barn. Vi kräver omsorg och vård för våra barns lidande – inte en lång kö till kirurgiska och medicinska experiment"*, skriver Jannika Häggström med 16 andra föräldrar.

<https://www.dn.se/debatt/vi-kraver-att-varden-slutar-experimentera-med-vara-barn/>

DN Debatt. *"Staten klarar inte målen för hälso- och sjukvården"* skriver tre vårdchefer.

<https://www.dn.se/debatt/staten-klarar-inte-malen-for-halso-och-sjukvarden/>

DCD-donationer. Enligt rapporten efter pilotfasen med 6 sjukhus ser projektets säkerhetskommitté inga risker med att genomföra DCD-processer utifrån det aktuella protokollet. <http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/09/Fritt-fram-for-fler-donationer-efter-cirkulationsstopp/>

SBU. Ny rapport. *Förebyggande insatser för att minska tvångsvård och tvångsåtgärder i psykiatrisk vård av vuxna.*

https://www.sbu.se/2019_07?pub=40080

Är empati bara en lömsk form av härskarteknik? Empati har ett oförtjänt gott rykte. Det menar i varje fall den tyske kognitionsforskaren Fritz Breithaupt som i en ny bok hävdar att empati mer sällan än vi vill tro vilar på eller leder till medkänsla och omsorg om andra.

En text av Fredrik Svenaeus. <https://www.svd.se/ar-empati-bara-en-lomsk-form-av-harskarteknik>

Techexperter runt om i världen bromsar in och börjar ställa etiska och filosofiska frågor om det de skapat. Så vad säger en filosof om vårt moderna informationssamhälle? <https://www.svt.se/kultur/asa-wikforss>

Biotechnology and the Future of Medicine. The 2020 Harvard Medical School (HMS) Annual Bioethics Conference will be held from March 9-10, 2020. <https://bioethics.hms.harvard.edu/annual-bioethics-conference>

International AI ethics panel must be independent. France and Canada are establishing an international committee to advise on the ethics of artificial intelligence. The group should be supported and shielded from undue influence.

<https://www.nature.com/articles/d41586-019-02491-x>

Spiegel P, Kass N, Rubenstein L. *Can Physicians Work in US Immigration Detention Facilities While Upholding Their Hippocratic Oath?* JAMA. Published online August 30, 2019. doi:10.1001/jama.2019.12567

<https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2749507>